Автор: ЖҰМАҒАЛИЕВА НҰРГҮЛ НҰРЖАНҚЫЗЫ
Пән: Математика
Сынып: 4-сынып
Бөлім: Көбейту мен бөлудің ауызша амалдары
Тақырып: Нөлдермен аяқталатын көптаңбалы сандарды жазбаша бөлу/ Ерте замандағы тарих пен мәдениет

Нөлдермен аяқталатын көптаңбалы сандарды жазбаша бөлу/ Ерте замандағы тарих пен мәдениет	Оқу мақсаты 4.1.2.12** нөлмен аяқталатын көптаңбалы санды жазбаша көбейту мен бөлудің алгоритмін қолдану; Күтілетін нәтижелер Барлық оқушылар: -нөлмен аяқталатын көптаңбалы санды жазбаша көбейту мен бөлудің алгоритмін біледі. Көптеген оқушылар: -нөлмен аяқталатын көптаңбалы санды жазбаша көбейту мен бөлудің алгоритмін қолдана алады; Кейбір оқушылар: -нөлмен аяқталатын көптаңбалы санды жазбаша көбейту мен бөлудің алгоритмін құрастыра алады. Тілдік мақсаттар Оқушылар: -нөлмен аяқталатын көптаңбалы санды жазбаша көбейту мен бөлудің алгоритмін түсіндіру. Пәндік лексика және терминология: -алгоритм, көбейту және бөлу компоненттерінің атауы. Диалогке/жазуға қажетті пайдалы фразалар топтамасы Талқылау:Білетін алгоритмдермен салыстырыңыз. Ұқсастығы мен айырмашылығы қандай?

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	**Жоспарланған іс-әрекет**	**Ресурстар**

Нөлдермен аяқталатын көптаңбалы сандарды жазбаша бөлу/ Ерте замандағы тарих пен мәдениет (05.11.2019.)	Жоспарланған уақыт Жоспарланған іс-әрекет Ресурстар Қызығушы-лықты ояту Ынталандыру Мұғалім 1-тапсырманы (нөлмен аяқталатын сандарды ауызша көбейту мен бөлуді орындау) ұсынады. Балалар есепті шығарып, адамзаттың өткен өмірін зерттейтін ғалымның археолог маманы екенін анықтайды. Өзектендіру 1-тапсырма нөлмен аяқталатын сандарды ауызша көбейту мен бөлуді еске түсіреді. Мақсат қою 2-тапсырмада проблемаға тап болады. Сабақтың мақсатын қойыңдар: нөлмен аяқталатынкөптаңбалы сандарды жазбаша көбейту мен бөлуді үйрену. Оқулық,дәптер Бұл әдіс таныс па? Бұрынғы білетінімізден айырмашы-лығықандай? Мағынаны тану Жаңаны ашу (Ж) Түсіндіре отырып алғашқы бекітуүшін оқушыларға 3-тапсырманы пікірлесе отырып, шешуді және шешуінтексеруді ұсынады. № 3 548 100 : 90 = 6 090 3 260 • 300 = 97 800 326 840 :40 = 8 171 12 300 • 80 = 984 000 4 200 • 70 = 294 000 127 800 : 200 = 63932 100 • 30 = 96 300 196 000 : 700 = 280 (Ж) Өзіндік жұмыс Мұғалімдәптердегі тапсырманы орындауды ұсынады. Алдыңғы өтілгентақырыппен жұмыс № 4 х + 60 = 54 000 • 3 360 + х = 125 200 : 20 х = 162000 – 60 360 + х = 6260 х = 161 940 х = 6260 – 360 х = 5 900 (Ж) 5–7-тапсырмалар жұппен орындалады. № 5 Оқушылар былай талдайды:Ауданның ұзындығын анықтаймыз: 250 + 150 = 400 (м) – қазба жүргізетінауданның ұзындығы. Тіктөртбұрыштың ауданын табуға арналғанформуланы пайдаланып, барлық қазылған ауданды табамыз. 400 • 250 =100 000 (м2) – зерттелген алаңның ауданы. Есептің шарты бойынша бестенбір бөлігі зерттелген. Оны табу үшін, осы санды 5-ке бөлуіміз керек. 100000 : 5 = 20 000 (м2) – зерттелген. Зерттелмеген алаңның ауданынтабамыз. 100 000 – 20 000 = 80 000 (м2) – зерттеу керек. Зерттелгенізерттелмегеннен неше кем екенін табамыз: 80 000 – 20 000 = 60 000 (м2) –осынша кем. № 6 тапсырмада артық мәліметтерді анықтайды. (а)бөліміндегі артық мәлімет – жолдың басталу уақыты, өйткенівелосипедшінің жолдағы уақытын ғана табу сұралып тұр. а) 200 : 20 = 10км/сағ велосипедшінің жылдамдығы. ә) бөлімінде артық мәлімет жоқ. ә) 38• 6 = 228 (км) – автокөлік жүріп өтті. Тағы қанша километр жол жүруікерек екенін білу үшін, жалпы арақашықтықтан 6 сағатта жүргенжолдарын азайту керек. 280 – 228 = 52 (км) – әлі жүруі қажет жол. № 8.Оқушылар былай талдайды: Қоршаудың ұзындығы тіктөртбұрыштыңпериметріне тең. Периметрді табу формулаларының бірін пайдаланып,оның мәнін табамыз: (3 200 + 2 400) • 2 = 11 200 (см) – периметр. 11 200 •4 = 44 800 (см) – 4 қабат сымның ұзындығы. Жауабы: 448 метр сым темір. 9-тапсырма зерттеуді қажет етеді. «Археологтердің екі тобында 45 адам болды. Бірінші топтан 9 адам, екіншісінен 14 адам кеткенде, екі топтағы адамдар саны теңесті. Бастапқыда екі топтың әрқайсысында қанша адамнан болған?» Оны былай талқылауға болады: Екі топтан да адамдар кеткенде қалған адам саны: 45 – 9 –14 = 22 (а) – 2 топта қалған адам саны, Есептің шарты бойынша екі топта адамдар теңесті. Әр топта қалған адамды табу үшін 2-ге бөлеміз: 22 : 2 = 11 (а) – әр топтағы адам саны. Әр топта бастапқыда неше адам болғанын анықтаймыз. Ол үшін соңғы адам санына кетіп қалған адамдар санын қосамыз: 11 + 9 = 20 – бірінші топтағы адам саны. 11 + 14 = 25 – екінші топтағы адам саны. Оқулық. Дәптер №7 72 -34 = 15 42 + 300 = 316 42 + 351 = 367 22 + 400 = 404 702 – 34 = 4 866 402 + 300 = 1 900 402 + 351 = 1 951 202 + 400 = 800 Рефлексия Ата. «Нөлмен аяқталатын сандарды жазбаша бөлу алгоритмін атаңыз». Неліктен. Неліктен нөлдерді алып тастау ыңғайлы? Түсіндір. Бөлінді мен бөлгіштегі бірдей нөлдердің санын қалай қысқарту керектігін түсіндір. Үй тапсырмасына беріліп отырған № 10 тапсырма жаңа сабақты бекітуге арналған. 610 • 700 = 427 000 2 600 • 40 = 104 000 5 050 • 50 = 252 500 5 900 • 80 = 472 000 67 200 : 700 = 96 252 000 : 9 000 = 28 3 150 : 90 = 35 348 000 : 600 = 580	